

Kommissorium for international evaluering af kvælstofmodeller bag vandområdeplaner

Landbrug og Miljø
J.nr. 2016-2113
Ref. JAIBS
Den 19. maj 2017

Formål

Som en del af Aftale om Fødevare- og landbrugspakken er det besluttet: ”at gennemføre en international evaluering af kvælstofmodeller bag vandområdeplanerne med inddragelse af udenlandske forskningsinstitutioner frem mod den målrettede regulering (2018/2019).”

Aftale om Fødevare- og landbrugspakken blev indgået i december 2015 af Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti.

Baggrund

Den internationale evaluering gennemføres ved at nedsætte et evalueringspanel bestående af internationalt anerkendte forskere og videnskabelige medarbejdere med ekspertise og erfaring indenfor marine økosystemmodeller (pressure/impact forvaltningsmodeller) og vandplanlægning.

Evalueringen gennemføres på baggrund af et engelsksproget evalueringsgrundlag bestående af:

1. En videnskabelig dokumentationsrapport fremstillet af Aarhus Universitet (AU) og DHI om de danske kvælstofmodeller og deres anvendelse samt vurderinger af betydningen af andre presfaktorer end kvælstof.
2. Faglige spørgsmål fra interessenter inden for rammerne af opgavebeskrivelsen.

Ekspertpanelet påbegynder evalueringsarbejdet så snart, de modtager dokumentationsrapporten.

Evalueringsgrundlaget gøres offentligt tilgængeligt på Miljø- og Fødevareministeriets hjemmeside.

AU og DHI står til rådighed for evalueringspanelet for at kunne svare på opklarende spørgsmål, men deltager ikke i selve panelet.

For at sikre uvildighed i evalueringsprocessen og panelets integritet er der tilknyttet en ekstern facilitator til at forestå selve evalueringsforløbet. Facilitatoren skal yderligere sikre fremdrift og samarbejde og generelt assistere panelmedlemmerne med deres opgave. Facilitator har alene ansvar for proces, idet et medlem af ekspertpanelet er tiltænkt rollen som ”faglig formand”.

Med henblik på at sikre panelets autonomi vil der alene være skriftlig kommunikation mellem DHI/AU og panelet. Facilitator forestår kommunikationen mellem panelet og forskere samt interessenter.

Der er i alt afsat op til 4,6 mio. kr. til forberedelse og udarbejdelse af evalueringen.

Produkt

Evalueringspanelet skal foretage en samlet evaluering af de marine økosystemmodeller, som ligger til grund for kvælstofindsatsen i vandområdeplanerne med fokus på såvel betydningen af kvælstof som betydningen af andre relevante presfaktorer som fosfor, fiskeri mv. Panelet skal bl.a. forholde sig konkret til følgende:

- Anvendelsen af kvælstofmodellerne til fastsættelse af referenceværdier for kvalitetselementet planteplankton (klorofyl), herunder i relation til typeinddelingen af de marine vandområder.
- Modellernes anvendelse til fastlæggelse af målbelastning og indsatsbehov for opnåelse af god økologisk tilstand.
- Forskelle og ligheder mellem anvendelse af forskellige metoder og modeltyper til forskellige vandområder.
- Opgørelsen af den danske andel af målbelastningen og indsatsbehovet samt byrdefordeling mellem Danmark og andre lande.
- Vurdering af hvilken andel af miljøtilstanden, der kan forklares af dansk kvælstofbelastning, og hvilken andel der kan forklares af andre faktorer såsom sediment og andre landes bidrag.

Evalueringsrapporten udarbejdes under et internat, som afholdes over fem dage i september 2017.

Den skriftlige kommunikation mellem panelet og interessenterne og AU og DHI, vil blive vedlagt evalueringsrapporten.

Forud for den endelige præsentation af evalueringsrapporten gennemføres der en ekstern høring. Evalueringsrapporten forventes at blive sendt i høring i september 2017.

Resultaterne af evalueringen vil, jævnfør Aftale om Fødevarer- og landbrugspakken, ”indgå i kortlægningen af indsatsbehovet for tredje vandplanperiode med opdatering af tilstandsvurderinger, målbelastning, basisbelastningen forud for tredje vandplanperiode samt ny fremskrivning af den strukturelle udvikling/baseline. Der kan på denne baggrund fastlægges behov for indsatser og finansiering til tredje vandplanperiode.”

Proces for udvælgelse af ekspertpanel

Med udgangspunkt i opgavebeskrivelsen har Miljø- og Fødevarerministeriet anmodet vandforvaltningsmyndigheder i en række europæiske lande, samt EEA, Joint Research Center og EU Kommissionen (DG Environment), om at foreslå potentielle eksperter til at forestå evalueringen. På baggrund af henvendelserne har ni eksperter tilkendegivet interesse i at deltage i evalueringspanelet. Af disse har Miljø- og Fødevarerministeriet efterfølgende udvalgt fem eksperter til deltagelse.

Deltagere i ekspertpanelet

Miljø- og fødevarerministeriet har skrevet kontrakt med følgende fem eksperter om deltagelse i den internationale evaluering:

- Senior rådgiver og afdelingsleder Peter M.J. Herman
Deltares og det Kongelige Nederlandske Institut for Havforskning
- Direktør og Ph.D. Bo Gustafsson
Baltic Nest Institute Sverige
- Dr. Olli Malve
Det Finske Miljøinstitut

- Professor Alice Newton
NILU Norsk institut for luftforskning, og tidligere Algarves Universitet
- Professor Gerald Schernewski
Leibniz-instituttet for Østersøforskning

Seniorrådgiver og afdelingsleder Peter M. J. Herman er udpeget til formand for evalueringspanelet.

Evalueringspanelet vurderes tilsammen at have stor kompetence inden for blandt andet marine økosystemer, marinforvaltning, statistik og kvælstofmodeller generelt. Det vurderes dermed, at både den naturvidenskabelige og den forvaltningsmæssige dimension er dækket i evalueringspanelet.